

اوراق و مکتایب سر محرر نامہ
کونددر یله لی در .

استراک برلی :

برسنه لی یوز ، آلی آیلنی آلمش غرشددر .
پوسته اتحادینه داخل ممالک اجنبیه ایچون سنه لی قرق فرانقدر .

ABONNEMENT

Union Postale: un an, 40, six moi, 25 Fr.

REDACTION : CONSTANTINOPLE, DJAGAL OGLU

نسخه سی ♦ | پاره

یومی غزته در .

سر محرر : شهیندر زاده فلبه لی

احمد ملی

محل اداره سی :

جغال اوغلنده « حکمت » اداره خانه سی در .
حقه مقرون ، اغراضدن سالم افکار و مقالاته صحیفه لر منر آچیقدر .

« HIKMET »

Journal ture, quotidien, politique et littéraire

DIRECTEUR-PROPRIETAIRE : A. HILMY CHEHBENDER

نسخه سی ♦ | پاره

حقه خادم

ومراکز تلغرافينك احتياج ايله متناسب درجه‌ده تېكشيري خصوصه.

۶ — الوجّه وينع قضايرانه نامين مراسلات ومخابرات ايچون صرف اولنه جق مبالغه .

۷ — انا مور قضاسنك قلنج قريه سنده كي سيلي قورشون وديكر معادن تحريسي ايچون معادن تحري رخصتنامه سنك آخره دور وفراغنه .

۷ . اهاليك حريقدن سرعته سو اله بيلملي ايچون قره غول سفينه سندن طوب انداختنه دائر مذاكرات جريان ومقررات اتخاذ ايدلمشدر .

سليان البستاني وقارا صو افنديلر رويجه غزنه لرده اوقونديغنه كورده اياندن سليمان البستاني افندي ايله معوناندين قارا صو افندي توركي مسئله ماليه سي حقتده مذاكراتده بولمق اوزره لوندريه متوجهاً سلاينكندن حركت ايتلمشدر .

ديكر طرفدن عين مسئله ايچون سليمان البستاني افنديك برادري پارسده مذاكراتده بولنه جقمش . انگليز ماصونلر طرف قندن شرقه ويريلن ضياتده سلاينك مبعوف قارا صو افنديك ماصونلغه اولان خدماتي تقديراً اداره اقدام ايدلمشدر .

بزم بو حواثه عقلمز ايرمدى . ماليه نظارتى ، مذاكراتده بولوناجقسه ، وسايط اداريه وسياسيه سي بوقى كه قاراصوافندي يه ، فلان ذاتك برادرينه مذاكره ايتديرييور؟ بز بويه حوادلارك تكلذيني ارزو ايدهرز . صوكراده قارا صو وبستاني افنديلرك سلاينكندن حركتي كيفيتدهده بر ايسا وار . لكن بوايما يك آچيق اولديغندن بوبابدهده مقام حادينك نظر دقتي جلب ايدهرز .

ارمنى بطريق قائمقامى دون عدليه نظارتنه كيدرك اراضى مغضوبه ومسائل سائر يه دائر ناظر بكة بر تقرير تقديم ايتمشدر .

غرائب شئون

قونيهده چيقان « چغني » رفقهمزدن : قولرا خسته لغنه آشي مأمورى كوندرييور!!.. قره حصارده [قولرا خسته لغنه قارشو صاغلام تدابيرده بولمق وهان حركت ايتك اوزره سريعاً آشي مأمورلغه] ديه برحواله كوردك . بشقه يردن دوقورايستين وارمى ؟» مقدما زوجسه تسلف ايديلديكي ايچين مراجعت ايدن برآمدك عرفخالى طاپو مأمورينه ، اعانه ايچين مراجعت ايدن برمكلى « بونى نه يه دوكمشدر ؟ » ديه ضبطه يوزباشيسنه حواله ايدنى كورمشدك .

[استحقاق مليه اولاد تربيه ايتك نتيجه سى]

سك زاره شاهلى

» برپدر «

نقل و طبع ايتكه قرار ورمش و شكيبه ديش ايدى كه سوكلي اولادم پدريك برادريكي سندن زياده سوديكي حقتده كي فكرك برآز مبالغه له مع مافيه ايلك اولادلر برآفضله جه سويليرلر . بوراسى هر بابا جه بويه در . لكن برشيده دقت ايت بريابانك اوغانى سويشى صاير . مينسك كه يالكيز اكا نواز شلركو سترمكدن . انى بول بول اويمكدن عبارتدر .

اصلا ، برادرك خسته مزاجلى اولديغندن ده ز ياده خسته لانيه ، ورم اولور ديه باباك قوز قوز بورده او كافضله جه يوز ويرسيوروسكا اولان شنتلى محبتي كزلييور . حمده برشى وار ، دقت ايت : بوسه ياورولامش اولان تكير كدى ني كورسيورسكا يا ! آنا اولدينى

مأمورلرك چوغى ينه اوما مورلر اولديغنه كوره آراشديريله ، حواله لرك حال چوغى بويه اولدينى كورولير .

خطبه لر

توركلره

توركلر !

اويوييكنز ، راحتكنزه بايكنز ، بربريكنز كوزنى چقاريكنز ، وبوسوكلي اشتعالاتدن انتهاز وقت ايتدبكه ، تياترولره ، اكلنجه يرلرينه قوشوكنز ، بوتون ياره لر يكنزى بوش يره اسراف ايدكنز ويالويريم سزه ، بوكوزل عادتلر ، بوكاتلار يالكنز سزه منحصر قالمق واولاد واخفاد يكنزه ميراث قالمق ايچين ، تياترو نامى ويزيلن رزالتخانلره مينى مينى چو چقار يكنزى ، قيزلر يكنزى ده كوتوريكنز .

شهريسلر بويه ياباركن ، سز ، اى كويلي توركلر ، تارلار يكنزى زهن قوياراق وحتي ساتاراق ، داواوالر وزورنالره ، فوجولره راقيلره دوكون يايكنز .

اى كويلي كنجلر ! صاقين ارمنى وروم كنجلريني تقليده قالقيشوب جاليشمغه ، ناموس دائر مسنده اوله نوب وطن ايچين اولاد ييتشديرمكه اوغراشمايكنز . قومشو . كزك قاريسنى ، قيزنى داغه قالديراماز ساكز ، هيچ اولمازسه اوقه لرله راقى ايچوب كوچه ك اويناديكنز وفرط نشنه ايله ايچيكنزدن برقچ دانه كزى اولدريوريكنز . واقعا يك عادى فحشخانه لره اوغرا ياراق بورنكزى دو كه جك فرنكي آلمق بولى ده وارنده اترق انتخاب سزك عقل سليمكنزه برايقلمشدر .

اى تورك اشراقى ، بكلمرى ، اغارى ! رضى وروم ، سزنى واديب سى ، مادام الحيات ناموس وشرفله حركت ايدهرك مليونلر قازانيور ، صوك نفسنده ملتى ، وطنى دوشونيور . زنهار سز بو ابداللى تقليد ايتمه ييكنز ، ينه اسكيسى كي نفوذ غوغاسنه ، اقربا كزى حكومت مأمورلقلر ينه يرلشديرمكه ، يوزده الهى فاضله ياره ورمكه وحتي همشه يرلر يكنزك مال ومسايعينى غضب ايتمكه دوام ايدكنز . وصاقين تقع مى ايچون بش ياره قدا ايتمكيكنز .

اى تورك خواجه لرى !

سزده ممكن اولدينى قدر شو توركلره ، اويوييچى واويوشديريچى ماصالار سويله مكده ، حضرت آدمك چامورنده صامان اولوب اولاديغنى تدقيقده ، هانكي كوكلك ده ميردن وهانكي سبك چليكدن اولديغنى آراشديرماده ، عوج بن عنقك بونى قاچ مترو اولديغنى

وكوشده ناصل باليق پيشيرمكهده بولونديغنى حسابده ، والحاصل كويلرده براز بولغور وتارخانا ، شهرلرده براز مانغير مقابلنده نه قدر روايات واسرائيليات وارسه حكايمده دوام بويوريكنز .

اى تورك شيخلى !

توركلرك كوزى آچيق كوره دوردقلرى دهشتى رويى اقراض ، تبعية محتاج دكلمكن سز ، رويآ تبعيرينه ، نذر قبولنه واهل الله كرامك تغيير احوال ومقاصديه برسوزى قورد ماصالارينه دوام ايدكنز . وسز ، اى تورك بقاللرى ، تجارلى ! زنهار عناصر سائر ايله ميدان اقتصادده رقابت ايدمه مك اوزره ، تميز مال صاقيايكنز مشترى يه رعايت ايتمكيكنز ، آزه قناعت ايله مه ييكنز . نه قدر قوشق ، چوروك مال وارسه ، اونلرى آليكنز وصايتكنز .

سز ، كلنجه ، اى كنچ تورك ادبيلرى ! فراسه والمانياده لك صوك بيتشن « سنوكلي » شاعرلرك ، ولكه سزده آكلا . ماسا كز بيله ، آثاريى آكلا شيلمايا جق بر شكلده ترجمه ايله ملتهد هديه ايتكمده ، بو عصره ياقيشان بر اغز ومعما قولكسيونى ياقمده ، ملتك سويه واحتياجى آكلاماقده توركلرك ذهنيتى اعلا ايدمه جك اثرلر يازمامقده ، مادام ني يرله موسيو پولك احتساساتى تشرېحه ، معنا آچ برافديكنز ملت كي آچ وزوكورد دولاشمقده واك صوكى عادى بر قوتسيور معاشره افتقارده دوام بويوريكنز .

اى تورك سياسيلى !

اوروپاده نه قدر سياسى فرقه لر وارسه ، هيسنك اسملرينى اوكره نرك ، بوتون اوروپايللى وهله قومشولرمزى حسدلرندن سوزلر اوزره ديش يورمى تره پيشر ولو صنعت سياستدن خبردار اولماسه كز بيله ، قونفرانسلر ونظقلره ، دكل باباغلارى ، حتى قيرلانغجلرى محجوب وشر مسار ايدكنز .

وسز ، هېكنز ، اى توركلر !

زنهار ، زنهار ، مكتب آچق ، بيتمخانلر يايلاق ، خسته خانلر بنا ايتك كي ني لزوم شيلره قالقيشمايكنز . بالعكس كال خيرته اغز يكنزى آچوب يا عوالم علويه دن كله جك ملائكتك ، يامشيمه قضاندوغا جق رهيت مصارف يورر حكومتك سزه كلوب يالكنز مكتب پاماسنى دكل ، حتى ييكلر يكنزى پيشير مهنى وبلكه ده جاماشير لر يكنزى ييقاماسنى وحتى حتى اغز يكنزه لقعه لر يكنزى قوماسنى بلكه ييكنز .

آمان تارلارلر اكيله مش ، دكانلر قاپالى ، مكتبلر بوش ، قهوه لر دولو اولسون . اما

بوشولر ، قوچولر ، سزه وحتى ديش ، سزى قوواجفز ديش ، زنهار كوچمه ييكنز والديرمايكنز . آچ قالسه كز بيله كند يكنزى طوق فرض ايد يكنز ، والحاصل شوطونديكنز وسزى خفزه اقراضه كوتوره جك اولان طريق غفلته ، قهقهه لر صاليورده لك علملارى خيرتله بوغاراق ، يوريويكنز . وسن ، اى خامه قضا ، بوكيديشله افوله محكوم اولان توركلرك مرثيه نماتى ياز ، وسن ، اى دست قدر ، توركلرك مزاريى قاز !

خبرلر

دخاى خبرلر

طرابلس غرب ايچين برلين ، ۱۱ ايلول — ايتاليا حكومتى لك طرابلس غربيه مداخله سى حالنده كنديسنه اعتراض ايديله جكي حقتده پارس ، لوندره ، سن پترسبورغ وبرلين قابيله لرندن بررونطه آلدېغه دائر بعض ايتاليا غزنه لر ينك وير . دكلرى حوادتك تماميله ياكش اولدينى بيان ايديلور .

كريد مسئله سى

دولتارك جوابى

آتمه دن روم غزنه لرينه وارد اولان خصوصى تلغرافقاملره كوره ، باب عاينك كريد مسئله سى حقتده كي تشبثانه دولتلر جه جواب اعطاسى كله جك هفتيه تعليق ايدلمشدر . كريد مسئله سى دولتلر بيننده مذاكره ايديلركن باب عاينك ده سفراسى واسطه سيله مذاكراته اشتراك ايتى دولتلر جه قبول ايدلمه مكده ايتش .

كريد مسئله سى ، ته ، كانك مسئله داخله س اولدينى ، كريدده كي حقوق عثمانيه لك حقوق حاكميتدن عبارت بولوندينى مصدق در . كريد مسئله سى مذاكره ايديله جكي زمان لك اول باب عاينك مذاكراته اشتراك ايتى ايسه هم حقوق عثمانيه ايجاباتندن ، هم ده دول حاميته لك اولبايدى تاميناتى مقتضاستنددر . دولتارك ۱۵ تشرين اول ۱۹۰۸ . تاريخنده كريدليره خطا باشدر ايتكلرى رسمى نوطه ده « كريد مسئله سنك حلى دول اربعه ايله توركيآ آردسنده حاصل اولاجق برائلاف افكاره متوقف بولوندينى » تصريح ايدلمشدر . عجا بو رويجه غزنه لر بونلردن غافل ميدرلر ؟

بتايس احوالى

بتايسدن ارمنى بطريقخانه سنه كشيده قلنان بر تلغرافنامه ده احوال محليه نك كسب وخامت ايتكمده وخلقك خوف وهيجانه

دوچار اولدينى بيسان ابديلور . بو حالك اوكنى المى وخلقى تسكين ايتك ايچون حكومت مركز يه يه مراجعت ايدلمى طب و لئشدر .

اعتذار

كنچ ادبيلر مزدن اسماعيل حامى بكك اولكي كونكي نسخه مزده مندرج مصاحبه سنده بعض ترتيب سهولرى اولدينى ومقاله لك باش طرفده تماشا كله سنك دخى خطاه قونلديغنى مع الاعتذار بيان ايلرز .

برق افشان طور پيدوسى از ميردن كله رك دون صباح براى تعميرى خليجه دخول ايتشدر .

رومانيا سفىرى موسيو پاپيو جنابلرينك مأموريتارينه ختام وېرلش اولديغندن دون طولمه بانجه سراى هايونته عزيمتله حضور بادشاهى يه قبول بيورلش وذات شاهانه يه عرض وداع ايتشدر .

كريدده اجتماع

روميجه غزنه لره آتمه دن وارد اولان خصوصى معلوماته كوره حايه ده بوتون رجال سياسيه عقد اجتماع ايدهرك قوميسر لك مدتلك اقتضاساسنده كريدلير جه تعقيب ايديله جك خط حركت حقتده مداوله افكار ايدلمشدر . خلافيكران فرقه سى رئيسى ميشه ليندا كيسك قوه اجرائيه قوميسونى تشكيله مأمور ايديلاجكي سويلنيور .

بوشو افندي يه

سزه لك صميمى برصورتله ، وجونكه برخالص تورك كي خطاب ايدم چكم . اولاً حقنزدكى احساساتى سويله ييم . مبعوث صفتيله محنه سياسته چيقدريكنز كوندن برى سزى تعقيب وندقيق ايتكمده يم . سز ؛ مبعوثلر نه ديمك اولديغنى ، ملت خدمتكارلنك معانستى تماماً بيان ، چوق حيتلى ، چوق چاليشقان وچوق مقتدر بر آدمسكنز . سزك كي برمبعوثه نائل اولدقلى ايچين روم وطنداشارمى ، دها دوغريسي شيمديك لك جدى دشمنلر مز اولان يونانيللى تربيك ايدهرم . آه ... هر وقت كندى كنديعه دويزم : توركلر قدر ، افكار مسروددى قبوله مهياه ومصورتى زياده بر قومك ، نه اولوردى بر بوشوسى ، بروه نيزه لوسى اولسه !

صوكرا ، كندى كندى تسلى ايدر ، وديرم : اوت ، بوكون كندى اولاد ينك جدالكاه رقابتي ، كندى اولاد ينك متهور غفلتى اولان توركيانك بركون بروه نيزه لوسى

اولديغندن چو جق تحصيل مقصد اقصى ابديندى . تنفس زمانلرنده اسكيسى كي اويون اوينا يه جق ، يارامازاقى ايدم جك رده وقتى شيخك او طه سنده گيرمكه ايدى . لكن اوياشده بر چوجنى شيخك اوداسنده طوتان يالكز كندى حسن نيتى دكل ايدى . شيخ تعطيل وتنفس زمانلرنده غايت بسيط و آكلاشيلير براسانه چوجفه اساسى محاسن اخلاقيه اولاجق ، لطيف ظريف فقط استامبى برمينى مينى دامغى يورمايه جق ، بالعكس اكلنديرده لك بلله نه جك صورته تحف حكايلر نقل ايدردى . شكيب بو حكايله لر دن يك زياده تلذذ اينر وكيجه لرى آثرى والده سنه وجاريه لره نقل ايلرايدى . بو حكايلر چوجفك ذهندن سيلمىز برصورتده حك ونقش ايديلوردى . اصل ايسى چو جق بو حكايله لر دن چيقان نصيحت وحصه نى دائماً حياتيه تطبيقه باشلامش ايدى . مثلاً برادري كنديسنه حقنر برمقاملدهده بوانسه ، حاصل اولان

شينخ بو ياورونى بغرينه باصدى . اوده شيخك اللرندن معاداً صقالتى ده اودى .

شيخك آغوشندن فويلار فيرلاماز برادريى بولدى . همان اللى صوكراده « اغابكجكم » زمزمه لريله يوزنى كوزلر نى اودى . كوياكه شكيبه جنت شادى كشت ايدى . اوده كي مه تصادف ايدرسه مرتبه سنه كوره ، اننى ، يوزنى ، اوپويوردى . حتى اوك يك اسكي برامكدارى اولان ابواز آغانك بيله اننى اوپه رك بيجاره اختيارى شوقتن آغلاندى !

براصول تربيه

بوكوندن اعتباراً شكيبك حالتده تبدلات عجيبه ظهور ايتدى . چو جق جديت كسب ايتدى . قلب معصومانه سنده كي حزان شنقت وحرمتى هې پدر معنويسنه خواجه سنى اماله ونثار ايلدى . تكميل آمالى خواجه سنى نمون ايتمكه معطوف قالدى . حالوكه خواجه سنى لك زياده نمون ايدن شى شكيبك خواهش وغيرته درسلىرى ار كرنه سى

حكمت